

První rektor ZČU Jiří Holenda se dožívá 90 let

6.6.2023 - Pavel Korelus | Západočeská univerzita v Plzni

7. června 1933 se v Písku narodil Jiří Holenda, muž, díky němuž se o 58 let později narodila Západočeská univerzita v Plzni. V jejím čele stál dvě volební období. „Především jsme chtěli univerzitu regionální. Ovšem ne v pejorativním smyslu, jak by mohlo vyznít, ale jako univerzitu, která rozvíjí a kultivuje region,“ vzpomínal první rektor v roce 2006, kdy ZČU slavila 25 let.

Doc. RNDr. Jiří Holenda, CSc., vystudoval roku 1959 Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze, jako učitel matematiky a fyziky působil v Sušici, v Kašperských Horách a po přestávce vynucené základní vojenskou službou opět v Sušici. V roce 1961 se však jeho život spojil s plzeňskou Vysokou školou strojní a elektrotechnickou, kde se věnoval výuce lineární algebry, funkcionální analýzy, funkcí komplexní proměnné a numerických metod na katedře matematiky. V roce 1990 se stal jejím rektorem, ale to už byly v plném proudu plány na vznik nové české univerzity, která měla spojit právě VŠSE s plzeňskou Pedagogickou fakultou. Jiří Holenda byl v týmu akademiků, kteří tuto myšlenku s podporou studujících začali prosazovat už na sklonku revolučního roku 1989, a když se stal rektorem, stal se z myšlenky oficiální záměr.

Západočeská univerzita v Plzni vznikla 28. září 1991. Jiří Holenda byl jejím rektorem po dvě, tehdy tříletá, funkční období od 1. března 1992 do 28. února 1995 a od 1. března 1995 do 28. února 1998.

„Myšlenka založení univerzity vznikala během studentské stávky. Studenti odmítli tehdejší vedení VŠSE a navrhli mne na post rektora. Je důležité si uvědomit, že založení univerzity nebylo dílo jedince, pracovalo na něm mnoho lidí, a právě díky úžasným mezilidským vztahům, které v té době vládly, se podařilo dílo úspěšně dokončit,“ řekl Jiří Holenda.

Stejně jako předchozí rektory VŠSE, děkany Pedagogické fakulty i rektory a rektorku Západočeské univerzity, kteří navázali na jeho práci, připomíná dnes Jiřího Holendu návštěvám, zaměstnancům i zaměstnankyním ZČU portrét v zasedací místnosti rektorátu.

Jiří Holenda je od roku 1952 členem Jednoty českých matematiků a fyziků, přičemž za práci pro tuto učenou společnost obdržel Čestnou medaili Bernarda Bolzana a také titul Zasloužilý člen. Na londýnské Brunelově univerzitě získal v roce 1998 čestný titul doctor honoris causa, působil jako odborný garant Interdisciplinárního semináře a zároveň jako předseda komise Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro hodnocení výzkumných záměrů. Deset let pracoval v týmu expertů při Asociaci evropských univerzit EUA. Byl také zastupitelem města Plzně, které jeho přínos v oblasti plzeňského vysokého školství ocenilo v roce 1998 udělením Historické pečeti. Hejtmanství jej v roce 2016 uvedlo do Dvorany slávy Plzeňského kraje.

„Zasluhou Jiřího Holendy, jeho týmu a všech, kteří je podporovali, je Západočeská univerzita v Plzni jedinečnou vysokou školou. Spojuje v sobě totiž genetický potenciál Univerzity Karlovy, která zde před třičtvrtěstoletím otevřela Pedagogickou fakultu, a ČVUT, jehož pobočkou původně byla Vysoká škola strojní a elektrotechnická. Nebýt vize, odvahy a pracovitosti tehdejšího vedení, mohla být cesta k univerzitě mnohem složitější. Měl jsem tu čest se s doc. Holendou řadu let potkávat na katedře matematiky, kde jsme oba působili. Jménem celé akademické obce mu dnes děkuji a přeji vše nejlepší k životnímu jubileu!“ gratuluje rektor Miroslav Lávička.

<https://info.zcu.cz/clanek.jsp?id=5488>